Eduskunnan lakivaliokunnalle
LaV@eduskunta.fi

14.9.2020

Kuuleminen
HE 102/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroista tunnustamista Euroopan unionissa koskevan asetuksen soveltamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) on saanut lakivaliokunnalta lausuntopyynnön koskien hallituksen esitystä 102/2020 vp eduskunnalle ns. jäädyttämis- ym. asetuksen implementoimiseksi.

Asianajajaliitto lausuu esityksen johdosta kunnioittavasti seuraavaa.

Aluksi

Asianajajaliitto toteaa, että kyseessä on asetus, jota sovelletaan Suomessa sellaisenaan. Asetuksen kansallinen lainsäädäntö on valmisteltu virkamiestyönä. Asianajajaliitto on lausunut tähän asiaan liittyvästä mietinnöstä syksyllä 2019, todeten sen kannatettavaksi. Tässä lausunnossa otetaan siten ainoastaan lyhyesti kantaa ehdotukseen kansalliseksi, asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi.

Tuomioistuinten toimivalta

Asianajajaliitto on jo pitkään kannattanut keskittämistä, jotta tuomioistuimiin saadaan paras asiantuntemus etenkin tiettyjen erityistapausten käsittelemiselle. Nyt käsillä olevan asetuksen osalta hallitus esittää jälleen, että asetuksessa säädettävät asiat käsiteltäisiin jäädyttämisvalitusten osalta keskitetysti Helsingin käräjäoikeudessa ja toisaalta menettämisseuraamusten osalta Pirkanmaan käräjäoikeudessa.

Asetuksen soveltamisalaan kuuluvia juttuja tullee Suomessa olemaan kohtuullisen rajoitettu määrä. Näin on laita kansallisesti myös monissa muissa eurooppalaisissa oikeudellisissa instrumenteissa, joiden perusteella tulevien pyyntöjen perusteella tuomioistuimet joutuvat asioita ratkaisemaan. Asianajajaliitto kiinnittää huomiota siihen, että mihin tahansa tuomioistuimeen asioita keskitetään, tulee varmistaa myös kyseisen tuomioistuimen tuomareiden koulutus näissä asioissa.

Asianajajaliiton mukaan on tärkeää, että lakivaliokunta korostaisi tuomioistuinten ja tuomareiden koulutusta ja koulutusvelvollisuutta eurooppaoikeudellisten instrumenttien osalta. Nytkin käsillä olevan asetuksen soveltamisalaan liittyvät asiat ovat monesti aidosti hankalia, ja keskittämisen tavoite ja tarkoitus on nimenomaan se, että asian ratkaiseva tuomari on parhaalla mahdollisella tavalla perehtynyt kyseiseen ratkaistavana olevaan asiaan. Ratkaisujen välitön täytäntöönpano huolimatta muutoksenhausta korostaa tätä seikkaa.

Muutoin Asianajajaliitolla ei ole lausuttavaa esityksestä.

Helsingissä, 14. syyskuuta 2020

SUOMEN ASIANAJAJALIITON PUOLESTA

Hanna Räihä-Mäntyharju
Suomen Asianajajaliiton puheenjohtaja

LAATI Jussi Sarvikivi, asianajaja, Helsinki

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu rikosprosessioikeuden asiantuntijaryhmässä.